

MORSKI
INSTYTUT
RYBACKI
PAŃSTWOWY
INSTYTUT
BADAWCZY

**Kierunkowy plan tematyczny
badań naukowych i prac rozwojowych
Morskiego Instytutu Rybackiego –
Państwowego Instytutu Badawczego
na rok 2025
(aktualizacja)**

Gdynia, grudzień 2024

**Kierunkowy plan tematyczny
badań naukowych i prac rozwojowych
Morskiego Instytutu Rybackiego –
Państwowego Instytutu Badawczego
na rok 2025
(aktualizacja)**

Gdynia, grudzień 2024

Kierunkowy plan tematyczny badań naukowych i prac rozwojowych MIR-PIB na rok 2025

W 2025 planowana jest realizacja badań naukowych i prac rozwojowych finansowanych z czterech zasadniczych źródeł:

- I. z subwencji przyznanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) (tzw. działalność statutowa)
- II. z dotacji celowej z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW)
- III. ze środków pozyskanych z krajowych i międzynarodowych programów badawczych w wyniku konkursów (m.in. Narodowe Centrum Nauki, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), programy Unii Europejskiej)
- IV. z umów podpisanych z kontrahentami w wyniku uczestnictwa w postępowaniach przetargowych.

Kierunkowy plan tematyczny badań naukowych i prac rozwojowych MIR-PIB na rok 2025 był prezentowany i opiniowany podczas posiedzenia Rady Naukowej które odbyło się 24 czerwca 2024.

Obecny dokument stanowi aktualizację związaną m.in. z doprecyzowaniem zakresu zadań, które będą realizowane w ramach dotacji celowej z MRiRW. Umowa na dotację celową będzie podpisana w roku 2025, aktualnie trwa procedowanie szczegółowych uzgodnień.

Kierunkowy plan tematyczny badań naukowych i prac rozwojowych MIR-PIB na rok 2025 jest powiązany z planem finansowym na rok 2025, zapisami statutu MIR-PIB oraz dokumentem „Perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego na lata 2023-2026”, pozytywnie zaopiniowanym przez Radę Naukową MIR-PIB podczas posiedzenia z dnia 14 kwietnia 2023.

W chwili obecnej nie jest znana wysokość subwencji z MNiSW na rok 2025; aktualnie planuje się, że będzie ona na poziomie zbliżonym do subwencji z roku 2024.

Perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego na lata 2023-2026 wskazują cztery obszary aktywności badawczej Instytutu:

1. Rybołówstwo i zrównoważone zarządzanie żywymi zasobami morza
2. Ochrona ekosystemów wodnych i bioróżnorodności
3. Błękitna Gospodarka oraz Gospodarka Obiegu Zamkniętego
4. Bezpieczeństwo żywnościowe

W roku 2025 w ramach powyższych obszarów badawczych planuje się realizację zadań opisanych poniżej.

1. Rybołówstwo i zrównoważone zarządzanie żywymi zasobami morza

Projekty wieloletnie

- 1.1. Wieloletni Programu Zbierania Danych Rybackich (WPZDR) „Gromadzenie danych, zarządzanie nimi i ich wykorzystanie w sektorze rybołówstwa oraz wspieranie doradztwa naukowego w zakresie wspólnej polityki rybołówstwa” jako zobowiązanie Polski w stosunku do Unii Europejskiej, wynikające z zapisów Wspólnej Polityki Rybackiej UE; planowane jest finansowanie z ARMiR; we wrześniu złożono aplikację do ARMiR i wnioski jest aktualnie rozpatrywany
- 1.2. Wykonanie obliczeń wskaźników biologicznych, ekonomicznych i technicznych dla każdego segmentu polskiej floty rybackiej oraz sporządzenie oceny równowagi pomiędzy zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów w odniesieniu do każdego segmentu polskiej floty rybackiej na przestrzeni trzech kolejnych lat; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 1.3. Badania statystyczne z zakresu rybołówstwa morskiego, przetwórstwa rybnego i akwakultury w ramach programu badań statystycznych statystyki publicznej; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 1.4. Program badawczy w zakresie analizy połowów organizmów morskich w wodach Zalewu Wiślanego w 2025 roku; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania,
- 1.5. Program badawczy w zakresie analizy połowów organizmów morskich w wodach Z. Szczecińskiego, J. Dąbie oraz Z. Pomorskiej w 2025 roku; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 1.6. Badanie dynamiki populacji podstawowych stad ryb eksploatowanych przez polskie rybołówstwo bałtyckie (finansowanie z subwencji MNiSW; działalność statutowa)
- 1.7. Świadczenie doradztwa naukowego i technicznego w zakresie rybołówstwa bałtyckiego; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania

Ponadto w ramach tego obszaru planowana są nowe zadania badawcze, jak również kontynuacja lub rozszerzenie rozpoczętych w latach ubiegłych projektów:

- 1.8. Opracowanie założeń, testowanie i wdrożenie modelu zarządzania flotą rybacką oraz badania typowych łodzi rybackich (typical vessel approach; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania)
- 1.9. Wdrażanie Planu Gospodarowania Zasobami Węgorza w Polsce; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 1.10. Badania gatunku belona *Belone belone* – analizy molekularne, parazytologiczne i skład pokarmu; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 1.11. Opracowanie nowoczesnych narzędzi analitycznych do wspomagania racjonalnego zarządzania rybołówstwem; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 1.12. Badanie czynników mogących mieć negatywny wpływ na stan zdrowia ryb
- 1.13. Badania nad czynnikami kształtującymi warunki bytowania ryb w ekosystemach wód przejściowych i przybrzeżnych (czynniki antropogeniczne i środowiskowe) oraz

warunki funkcjonowania rybołówstwa przybrzeżnego na obszarze Zalewu Szczecińskiego, Zatoki Pomorskiej, Zalewu Wiślanego, Zatoki Puckiej (finansowanie z subwencji MNiSW; działalność statutowa)

- 1.14. Jak złożone są mikrobiologiczne sieci pokarmowe w środowisku wodnym? Wyjaśnienie troficznej roli średniej wielkości heterotroficznych wiciowców nanoplanktonowych w wodach słodkich i słonawych (podpisana umowa o finansowanie z NCN)
- 1.15. W ramach międzynarodowej współpracy naukowej planowane są wspólne rejsy badawcze z jednostkami naukowymi z Danii, Łotwy i Estonii (finansowanie od partnerów zagranicznych).
- 1.16. Realizowane będą także sukcesywnie pozyskiwane zlecenia na prace związane z oceną oddziaływania na środowisko dużych inwestycji.

2. Ochrona ekosystemów wodnych i bioróżnorodności

W tym obszarze realizowane będą:

- 2.1. Ocena oddziaływania wybranych stresorów środowiskowych na organizmy morskie (finansowanie z subwencji MNiSW; działalność statutowa).
- 2.2. Możliwości wykorzystania wielowirnikowych bezzatogowych pojazdów latających do wsparcia działań naukowych i rybackich w obszarach przybrzeżnych; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 2.3. Ocena źródeł i jakości pokarmu ryb (z uwzględnieniem stadiów młodocianych) w wodach przybrzeżnych z zastosowaniem markerów troficznych (kwasy tłuszczowe i stabilne izotopy aminokwasów); dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 2.4. Zastosowanie narzędzi molekularnych do badań fitoplanktonu: dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 2.5. Badania ukierunkowane na monitoring skutków zalegania zatopionej broni chemicznej na rybołówstwo: dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 2.6. Rozwój nowoczesnych metod oceny stanu środowiska; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania
- 2.7. Wpływ zanieczyszczenia mikroplastikami na strukturę i funkcjonowanie mikrobiologicznych sieci troficznych (podpisana umowa o finansowanie z NCN)
- 2.8. Monitoring ichtiofauny w Polskich Obszarach Morskich w latach 2023-2025 (podpisana umowa z GIOŚ)
- 2.9. Coordinated Development and Implementation of Best Practice in Bycatch Reduction in the North Atlantic, Baltic and Mediterranean Regions (podpisana umowa na finansowanie z programu LIFE Projects Grants)
- 2.10. Retrofitting of fishing fleets with low payback time and easy to deploy solutions for footprint and GHG emissions reduction (projekt międzynarodowy finansowany ze środków UE z programu HORIZONT)
- 2.11. Early life of marine fishes: Can pelagic larvae of benthic invertebrates buffer climate-driven match–mismatch dynamics? (podpisana umowa z Nord University)
- 2.12. Badanie występowania morświna populacji bałtyckiej w oparciu o monitoring akustyczny w Polskich Obszarach Morskich jako część projektu SAMBAH II (projekt finansowany z EFR; podpisana umowa z ARMiR)
- 2.13. Monitoring przyrodniczy poinwestycyjny dla przedsięwzięcia pn. „Budowa stanowiska statkowego do eksportu LNG w porcie zewnętrznym w Świnoujściu” w okresie 3 lat od daty zawarcia umowy; umowa ze zleceniodawcą w trakcie procedowania
- 2.14. Realizacja sukcesywnie pozyskiwanych zleceń od kontrahentów

3. Błękitna Gospodarka oraz Gospodarka Obiegu Zamkniętego

W tym obszarze planowana jest realizacja projektu:

- 3.1. Upcykling produktów ubocznych na rzecz zrównoważonych i zdrowych składników oraz nowych koncepcji żywności (podpisana umowa na finansowanie z NCN)
- 3.2. Planowane jest składanie aplikacji do NCBiR i do programów międzynarodowych jak np. HORYZONT oraz o środki z EFR na projekty związane z pozyskiwaniem z ryb cennych substancji mających zastosowanie w medycynie i biotechnologii.
- 3.3. Service contract for establishing and running FAME-NET Support Unit (FSU) established under the European Maritime Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF) 2021-2027 (SI2.863616 – MARE/2021/OP/0002)
- 3.4. CINAQUA – usługi doradcze dotyczące akwakultury – sukcesywnie pozyskiwane umowy z KE

4. Bezpieczeństwo żywnościowe

W tym obszarze realizowany będzie projekt:

- 4.1. Innowacyjne podejście do składników pochodzenia morskiego i stódkowodnego w celu opracowania zrównoważonej żywności i łańcuchów wartości (podpisana umowa na finansowanie z projektu Horyzont Europa)
- 4.2. Nowatorskie rozwiązania dla przemysłu rybnego ukierunkowane na poprawę jakości produktu i efektywności wykorzystania surowca, prowadzące do poprawy opłacalności produkcji; dotacja celowa z MRiRW w trakcie procedowania

Ponadto w roku 2025 planowane jest aplikowanie o projekty ze środków EFR do Programu PO Ryby i Morze na lata 2021-2017. Zgodnie z harmonogramem ogłoszenia konkursów (https://www.rybactwo.gov.pl/media/134174/Harmonogram_24_05_2024.pdf) w 2025 r. będą ogłoszone konkursy dla priorytetu 2 „Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, tym samym przyczynianie się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii”. W grudniu 2024 r. planowane są aplikacje do Priorytetu 4.

W przypadku pozyskania środków z Programu PO Ryby i Morze na lata 2021-2017, realizacja projektów rozpoczęłaby się w drugiej połowie 2025 roku bądź w roku 2026.